

κάνουν τις δουλίτσες τους. Τὸ ξέρω, δὲ μορεῖς, δὲ θέλεις νὰ τὸ νιώσης. Φαντάζεσαι καὶ σὺ πὼς μορεῖ νὰ γένη ἡ μέλλουσα Ἑλλάδα μὲ τὸ φῶτισμα τῶν ἐκλεκτῶν, τῶν ἀστῶν δηλ. Σύρσε, παρακαλῶ, νὰ μοῦ φωτίσης τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοὺς πὼς ὁ Weigand δὲν εἶναι *μισθιο ὄργανο* τῆς Ρουμανίας ἐναντίον τοῦ ἑλληνισμοῦ ἢ ὅτι σὺ εἶσαι φιλέλληνας, ἀφοῦ τὸ *ρωμιόφιλος*, πὸν εἶπες ὅτι εἶσαι, ἀντιστρατεύεται στὰ δίκια τῶν ἀστῶν, στὰ ἔθνικά τους ὄνειρα! "Ἄν τὸ κατορθώσης αὐτὸ θὰ μὲ κάμης κ' ἐμένα ὀπαδό σου.

Κραβαρισμός δὲν εἶναι ἔθιμο, μὰ σημαίνει *ζητιανιά, ἐπαιτεία*. Τὸ σωστὸ θὰ ἦταν Κραβαρισμός, ἀπὸ τὸ Κράβαρα, Κραβαρίτης. Ἄπὸ τὰ Κράβαρα βγαίνουν οἱ πιδ πολλοὶ ζητιανοί. Δὲν ἔχεις τὸ ζητιάνο τοῦ Καρκαβίτσα; Δὲ διάβασες τὰ *Κράβαρά* του;

Μὲ πολλοὺς χαριετισμοὺς σιτὴ μητέρα σου καὶ σ' ἐσὲ ἅπ' ὄλου; μας.

Σὲ φιλῶ ἀδελφικά
Κώστας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Ὁ ποιητὴς Σ. Σκίπης τύπωσε τὸν εἰκοστὸ τρίτο τόμο τοῦ πολύχρονου ποιητικοῦ καὶ φιλολογικοῦ του ἔργου μὲ τὸν τίτλο «Αἰολική Ἄρπα.» Τὴν ποιητικὴ αὐτὴ συλλογὴ στολίζει ἕνα πορτραῖτο τοῦ ποιητῆ κ' ἕνα κολακευτικὸ καὶ κριτικώτατο γράμμα τοῦ Ἀνατόλ Φράνς. Τὰ καινούρια τοῦτα ποιήματα τοῦ Σκίπης, γραμμένα μὲ τὴν τεχνιτροπία τοῦ Μορεάς, ἔχουν ἐξιόλογο λυρισμὸ καὶ πλούσια φαντασία.

Πύργοι πολλοὶ κ' ἐξωτικοὶ μὲ τοὺς περιζωσμένους τρὺς κήπους σας, ἅπ' τὰ θολὰ καὶ μαῦρα κυπαρίσια, πέρα σὲ χῶρες τοῦ Βορρᾶ σᾶς εἶδα ὀχνολογημένους ἅπ' τὸ φεγγάρι κ' ἡ σιγὴ σᾶς σκέπαζε περίσσια.

Ὡστόσο τὰ κατώφλια σας τὰ χρῶσ, τὰ μεγάλα, νὰ τὰ διαβῶ ξὲ μ' ἔσπρωξε βαθὺ αἴστημι κανένα, μόνο ἡ σκιά μου ἀνέβηκε ὡς τὴν πλατιά σας σκάλα κ' εἶχα πρὸς τὴν ἀταολὴ τὸ πρόσωπο στραμένα.

Καὶ σεῖς τραγούδια μακρινά, τι ἂν μὲ τὰθέλγητρά σας τὰ ξένα μὲ μαγέψατε γιὰ λίγην ὥρα τάχα; Ἐπῆρα ἅπ' τὴν ὀμνηλικὴ καὶ σκοτεινὴ ὀμορφιά σας ὅ,τι ὁ ξανθὸς Ἀπόλλωνας μοῦ ἐπέτρεψε μονάχα.

* *

Ὁ κ. Δημήτριος Ἀστεριώτης (Philéas Lebesgue) μιλῶντας στὸ *Mercur de France* γιὰ τὴ νεοελληνικὴ φιλολογία, λέει καὶ τὰκόλουθα!

Ἄπὸ τὸ Σικάγο μᾶς ἤρθε τὸ *Ἐγγειρίδιο τοῦ σοσιαλισμοῦ* πὸν τῶχουμε ἀναφέρει ἄλλοτε καὶ πὸν ἀργότερα θὰ τὸ ἀναλύσουμε. Σήμερα ἄς τὸ σημειώσουμε μονάχα σὰ σύμπτωμα ἑνὸς ρεύματος ἰδεῶν πὸν εἶναι προορισμένο νὰντιδράσει στὶς σημερινὰς κατεύθυνσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἢ νὰ δυναμώσει κάποιες τάσεις πὸν ἔχουν ἀπὸ καιρὸ γεννηθεῖ κ' ἔχουν

λαμπρυνθεῖ μάλιστα ἀπὸ πρόσωπα σὰν τὸ μακαριτὴ Κώστα Χατζόπουλο καὶ ἀπὸ ἔργα σὰν τὸ τελευταῖο δράμα ὁ *Δυτρωμός* τοῦ κ. Δ. Π. Ταγκόπουλου, μῶλο πὸν μὲς στοὺς φλογεροὺς διαλόγους του ὁ δραματογράφος μένει πολὺ πίσω ἀπὸ τὸν πολεμιστὴ...

... Θάποροῦσαν οἱ ἀναγνώστες μου ἂν τοὺς βεβαίωνα πὼς αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἐπικρατεῖ γαλήνη σὰ νεοελληνικὰ γράμματα. Ἄντὶς γιὰ παιᾶνες ἐμπνευομένους ἀπὸ πατριωτικὸ ἑνθουσιασμό, ἔχουμε τοὺς λυρικοὺς στοχασμοὺς κάποιων πὸν ξετάζοντας τὰ κοινωνικὰ προβλήματα παίρνουν τὴ λύση τους γιὰ ζήτημα συνειδήσης. Ὁ *Νουμάς* τὰ *Γράμματα* καὶ ἄλλα κάποια περιοδικὰ μὲ προχωρημένη ἰδεολογία ἔχουν συντελέσει πολὺ σὸ νὰ στρέψουν τὰ πνεύματα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ὁ *Νουμάς*, ἔχει προετοιμάσει τὴ φήμη ποιητῶν σὰν τὸ Ρήγα Γκόλφη, τὸ φλογερὸ ποιητὴ τῶν *Ὑμνων*, καὶ τὸν Κ. Καρθαῖο πὸν τελευταῖα δημοσίεψε τὰ *τραγούδια τοῦ νησιοῦ μου καὶ τὶς Κηφισσιώτικες μελωδίες*. Ὁ *ἰμπεριαλισμός, ἡ καινούργια πίστις, τὸ ψωμί τῆς πίκρας* εἶναι τραγούδια ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ ἀκράτητο πάθος γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴ δικαιοσύνη. Μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ συγκρίνουμε τὸ Ρήγα Γκόλφη μὲ τὸ Μαρσέλ Μαρτινέ. Ὅσο γιὰ μᾶς, κρατοῦμε τὴν προτίμησή μας γιὰ τὰ κομμάτια σὰν τοὺς *σκλάβους τῆς γῆς*, τὸ *ἔγαλμα* κτλ. καὶ ἂν ἡ γεμάτη πίκρα συντομία τοῦ κ. Καρθαῖου σὲ κομμάτια, σὰν τὴν *Ἐκστρατεία* ἢ τὰ *κοράκια*, δὲν μορεῖ νὰ μᾶς ἀφήσει ἀναισθητους, μὰ ὁ ἀτίλος καὶ τραγικὸς ἀνθρώπινος πόνος πὸν ἐκφράζεται — καὶ ἄς εἶναι κάποτε καὶ μὲ κάποιαν ἀδεξιότητα — ἀπὸ τὸν κ. Κυριαζῆ μέσα στὶς *Στιγμὲς πὸν ζῶ* τραβᾷ τὴν πιδ αὐθόρμητη συμπάθειά μας...

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γεώργιος Μπράντες. — 'Ο θάνατος του 'Ερρίκου Μπαταΐγ.
— Καινούργια βιβλία του Ρεμύ ντε Γκουρμόν — 'Η
νεα γαλλική ποίηση : συλλογές των Λατέρ, Λεκλέρ,
Γκαρνιέ, 'Εμίλ Φαγκέ, Ρομπέρ ντε Σουζά, Φαγκύς,
Λασσός, Βοναρόλ. — 'Ενας λησμονημένος ποιητής. —
Φιλολογικό μνημόσυνο του 'Αλφρέδ Ζαρρό. — 'Η θρη-
σκεία ενός άθεου. 'Η Κοντέσσα Νοαΐγ στη βελγική
'Ακαδημία. — Καινούργια βελγικά βιβλία — Το Ισπα-
νικό ρομάντζο. — 'Ο ούλτραϊσμός στην 'Ισπανία. — 'Ι-
στορία της σερβικής λογοτεχνίας. — Καινούργια σερβι-
κά βιβλία. — 'Ο θάνατος του 'Αλέξανδρου Μπλόκ. —
Σειμών Γιούσκαβιτς. — 'Ο Στρίντμπεργκ κι η μετάφρα-
ση του Νίτσε στο γαλλικό.

'Ο συγγραφέας της εξάτομης κριτικής μελέτης «Τά
κυριώτερα ρεύματα της φιλολογίας του 19ου αιώνα»,
ο μεγάλος δανός κριτικός Γεώργιος Μπράντες βρι-
σκεται από δεκαπέντε περίπου μέρες ανάμεσά μας.
Γράφοντας γι' αυτόν οι εφημερίδες παρατηρούνε πώς
τό έργο του είναι άγνωστο στην 'Ελλάδα. 'Αλήθεια
δέν είν' όσο θάπρεπε γνωστό. 'Ομως πρέπει να
τονιστεί πώς οι ιδέες του έχουν γνωριστεί και στον
τόπο μας κ' έχουν και την επίδρασή τους. 'Η φιλο-
λογική μας αναγέννηση μάλιστα από τό 1892 και
δω με τον Παλαμά, τό Γρυπάρη, τό Μαβίλη και τό
Χατζόπουλο στηρίχτηκε πάλι στις ιδέες του Μπράν-
τες και σαντες ηύρε τά επιχειρήματά του ο Παλαμάς
γράφοντας τό περίφημο και πολυσυζητημένο εκείνο
άρθρο «Σαφήνεια και ασάφεια» στην 'Εικονογρα-
φημένη 'Εστία 1895 (τό άρθρο βρίσκεται ξανατυ-
πωμένο στα 'Ηρώτα κριτικά) και πού παύοντας
άφορμή απ' τό θόρυβο πού έγινε γύρω απ' τά σονέ-
τα του Γρυπάρη ανάλυσε και φανέρωσε τις ιδέες
του Μπράντες κι έτσι έκανε απ' τό άρθρο του κείνο
ένα θαρραλέο μανιφέστο και μαζί μιá σοφή άπολο-
γία της νέας σχολής.

— 'Αξιοσημείωτα είναι όσα εΐπε τό θαλερό γε-
ροντάκι στη συνέντευξή του με τον κ. Παντελή Χόρν
δημοσιευμένη στο 'Ελεύθερο Βήμα, για τη Νεοελ-
ληνική φιλολογία μας. Πριν από κάθε συνομιλία τον
παρακάλεσε να του μεταφράσει τό χρονογράφημα
πούγραψε γι' αυτόν ο Παλαμάς στο 'Εμπρός'.
'Υστερα μίλησε με ένδιαφέροντα και μ' ένδιαφέρον
για την πνευματική μας κίνηση, ξεχωριστά για τον
Παλαμά. «'Ηξαιρε, λέει ο κ. Χόρν, όλες τις λεπτομέ-
ρειες της φιλολογικής μας ζωής, σά ναχε ζήσει χρό-
νια μαζί μας. Ούτε τό γλωσσικό μας ζήτημα δέν του
ξέφευγε».

— Στις 17 του Φλεβάρη πέθανε ξαφνικά από άπο-
πληξία, ένω εργαζότανε στο γραφείο του, ο μεγαλύτε-
ρος συγγραφέας γάλλος θεατρικός συγγραφέας, ο ακα-
δημαϊκός 'Ερρίκος Μπαταΐγ σέ ηλικία μόλις πε-

νήντα χρόνων. Πολλά έχουν γραφτεί σαυτή τη στή-
λη για τά έργα του και ξεχωριστά για τον «'Εμφυχω-
τή» πούχει αναλυθεί πλατιά σέ περιομένο φύλλο του
Νουμά. 'Ο Μπαταΐγ πρωτοφανερώθηκε στη φιλολο-
γία σέ ηλικία δεκαεπτά χρόνων με συλλογή ποιημά-
των. 'Υστερ' αφίνοντας την ποίηση, αφιερώθηκε
στο δράμα, μα έμεινε πάντα ο άγνός ποιητής. Στα
παρέθετα όσο και τολμηρά έργα του έχει φανεί βα-
θύς γνώστης κι αναλυτής της γυναίκειας ψυχής. Στην
εύαισθησία του την τόσο πρωτότυπη μόλη την επί-
δραση του Μπωντλαίρ, του Βερλαϊν και του Μαί-
τερλικ και στην ψυχολογική του βαθύτητα χρωστώ-
με τά έξοχα έργα του «ο άνθρωπος με τό τριαντά-
φυλλο», «Τό παιδί της αγάπης», «οι λαμπάδες», «η
γυμνή γυναίκα», «η ανθρώπινη σάρκα», «η μωρά
παρθένος» και τόσα άλλα.

— Μεγάλη κίνηση γίνεται την έπ.χ. αυτή στη
Γαλλία για τό Ρεμύ ντε Γκουρμόν, τό συγγραφέα πού
ο μεγάλος πόλεμος σταμάτησε τό έργο του πάνου στην
άνθιση της λογοτεχνικής του δράσης. 'Ετσι μιστεμένα
τον τελευταίο μήνα, έχτος από την καινούργια έκδοση
του θαυμάσιου συμβολικού ρομάντζου του «Τάλογα
του Διομήδη» όπου «η σκέψη κ' η πράξη, τόνειρο
και τό αίτημα έχουν βαλθεί στο ίδιο επίπεδο και με
την ίδια δύναμη έχουν αναλυθεί», βγήκαν και τόκο-
λουθα ανέκδοτα έργα του :

— «Γράμματα στη Σιζέινα» είν' ο τίτλος του
ένός απ' αυτά. Στην ήρωίδα του γνωστού ρομάντζου
του, τη Σιζέινα, αποτεινούνται, και μās εξηγούν σέ
ποιαν έρωτική φλόγα χρωστώμε τό βιβλίο κείνο. Μēs
στη μοναξιά του γράφοντας στην πολυαγαπημένη του,
αναλύει τον εαυτό του με δύναμη καταληχτική, και
ξαναφέρει στο νου τις τελευταίες λέξεις, τά τελευταία
φιλά. Με άπειρη γαλήνη κι ειλικρίνεια από την έρω-
τική θέρμη και τό λυρισμό πού κάποτε ακράτητος ξε-
σπάει ξεπέφτει σέ μιá περήφανη ειρωνεία, για να
ξανάρθει πάλι στο φλογερό πάθος του και να τό δια-
τυπώσει σέ λυρικούς στίχους πού «ο ρυθμός τους
πάει με τους χτύπους της καρδιάς». Κι όμως βρίσκει
πώς οι λέξεις είν' αδύνατες και δέν μπορούν να δια-
τυπώσουν ό,τι νοιώθει «τίποτα τέτοιο δέν έχει έκ-
φράσει ποτέ κανένας ποιητής». Και προσθέτει. «'Εγώ
πού καυχίμαι πώς γράφω, ότι ακριβώς θέλω να
γράψω—όταν πρόκειται για μένα δε βρίσκω λέξεις
να εκφρασθώ».

— 'Από τά καθημερινά χρονογραφήματα πούδινε
στη φημερίδα «Γαλλία» ο Ρεμύ ντε Γκουρμόν έχει
διαλέξει άποσπάσματα, σκέψεις για τη ζωή, άποφθέ-
γματα, και τάδωσε στον εκδότη Γκρέζ, λίγους μήνες
πριν από τον πόλεμο. Αυτή η συλλογή έχει άποτελέ-
σει τον άλλον καινούργιο του τόμο, με τον τίτλο «Με-
κρές μολυβιές». Κάπου κάπου κεί μέσα προβάλλει
μιá μελαγχολική νότα. «Δέν έχω ανάγκη από τις θύ-

μησες του χινόπωρου άφοϋ τó χινόπωρο είναι μες στην καρδιά μου».

— Τó τρίτο έργο του με τó τίτλο : «Βιβλιοθήκη τής κούκλας μου. Κομμάτια άπό τούς χαρακτήρες του Λαμπρυγιέρ με σημείωσες τού Ρεμύ ντε Γκουρμόν». Είν' οί χαρακτήρες τού Λαμπρυγιέρ για τίς γυναίκες, για τήν άγάπη, με παρεξονους μά πετυχημένους ύπομνηματισμους πού πλαταίνουν και συμπληρώνουν ή και πολλές φορές άντικρούουν τίς σκέψες τού Λαμπρυγιέρ. Νά κ' ένα παράδειγμα. Έκει πού ó μεγάλος χαρακτηρογράφος λέει πώς «ή άγάπη κ' ή φίλεια άποκλείουν ή μία τήν άλλη» ó ύπομνηματιστής του δέ βασιτέται νά μη σημειώσει πώς «ή άληθινή άγάπη περιέχει και τή φίλεια».

— Έκτός άπ' τάνεκδοτ' αύτά έργα, ó Mercure de France έχει εκδώσει και μίαν έπιλογή όλου τού έργου τού Ρεμύ ντε Γκουρμόν. Άν κι ó κ. Μαρσέλ Κουλόν στόν πρόλόγó του μās λέει πώς : «νά περιλάβει κανείς δεκαπέντε ή και είκοσι χιλιάδες σελίδες μέσα σέ τετρακόσιες πενήντα ή είκοσι τόμους μέσα σένα, δέν είναι βέβαια καθόλου εύκολη δουλειά, κ' ή πολύμορφη διανοητικότητα κ' ή ποικιλία τών θεμάτων τού Ρεμύ ντε Γκουρμόν δέ μās εύκολύνουν καθόλου στό δύσκολο αύτό έργο», όμως μās έχει δώσει μιά τέλεια έπιλογή τού έργου τού Ρεμύ ντε Γκουρμόν. Μέσα στα δύο μέρη τού βιβλίου «ó καλλιτέχνης» κι «ó φιλόσοφος» μās έχει δώσει τά καλύτερα κομμάτια άπό τά ποιήματα, τά δράματα, τά δηγήματα, τά ρομάντζα και τίς αισθητικές, κριτικές, φιλοσοφικές κι άνθρωπιστικές μελέτες του, κι άκόμα κι άπ' τά φιλοσοφικά και λογοτεχνικά χρονογραφήματα του.

— Η κ. Άδριανή Λωτέρ ένώνοντας τούς τίτλους δύο συλλογών τού Βερλαίν μās δίνει τή συλλογή τής «Άγάπη και φρόνηση». Μές στα ποιήματ' αύτά κυριαρχεί ó αισθησιασμός κ' ή σαρκική φλόγα, κ' είναι έρωτικές κραυγές πού φτάνουν ως στόν παροξυσμό μά τó πάθος πού εκφράζουν μερικοί στίχοι είναι τόσο άληθινó πού δέν μπορεί νά μη μās συναρπάξει.

— Ό ποιητής τής «Σχερεζάτ» και τών τραγουδιών τού Μποέμ, ó Τριστιν Λεκλέρ, μās δίνει νέα χαριτωμένη συλλογή με τόν τίτλο «Χιουμοριστικά». Άξιοσημείωτη είν' ή εύκολία πού μεταχειρίζεται τó λεύτερο στίχο σμιγμένο με τή ρίμα, μεξάιρετα μουσικά άποτελέσματα, και τó χιούμορ και ή λεπτή ειρωνεία πούχει βάλει στόν κάθε στίχο, χωρίς αύτό νάποκλείει και τή μελαγχολία πού κάποτε βαρεια έσπετιέται άπό κεί μέσα.

— Ένας ειδυλλιακός τόνος και μιά τρυφερή μουσική κυριαρχεί στην ποιητική συλλογή τού κ. Α. Π. Γκαρνιέ «Νορμαντικές έποχές». Περιγράφει πώς ή άνοιξη ξυπνάει τή γίς τής Νορμαντίας, ύμνει τó θριαμβικόν έρχομό τού καλοκαιριού, ψάλλει με ύποβλητικές στροφές τó χινόπωρο. «πού με τó σβήσιμο τών πύ

όμορφων ήμερών ξεγυμνώνουνται τά δέντρα, πού γεμίζουν οί άποθήκες άπ' τούς καρπούς; κι ó μηλίτης ρέει σιδ πατητήρι». Ύστερα περιγράφει τή σιωπή τού χιονισμένου χειμώνα.

— «Τά τραγούδια τού περαστικοϋ» είν' ó τίτλος τής συλλογής τού άκαδημαϊκού Έμιλ Φαγκέ. Ό σπουδαίος αύτός κριτικός φαίνεται λώς έγραψε κάποτε στίχους μάλλον για νά διασκεδάσει, κι αύτοί τώρα μαζεύτηκαν άπ' τόν Άζώρξ και βγήκαν σέ βιβλίο δίχως νά προσθέτουν τίποτα σημαντικό στην αξία του. Άλήθεια, στα τραγούδια του αύτά, έπιγράμματα και vers de circonstance πιδ πολύ, μδλη τήν κομψότητα τού ύφους και τήν έπιμέλεια τού στίχου παρατηρεί κανένας τήν έλλειψη αυθόρμητου λυρισμού και βαθύτερης ποιητικής πνοής.

— Με τόν τίτλο «Θύμησης» ó κριτικός κ. Ρομπέρ ντε Σουζά δημοσιεύει τόμο άπό ποιήματα γραμμένα για τούς μεγάλους maitres τής γαλλικής τέχνης. (Σατωμπριάν, Μπωντλαίρ, Μιστριάλ, Μαλλαρμέ, Βερλαίν κι άλλους) δίχως τά θέματα αύτά κ' ή ιδιότητα τού κριτικού νάφαιροϋν άπ' τά ποιήματα κείνο πού χρειάζεται για νά μñν είν' ένα ποίημα άπλή έμμετρη πεζολογία. Άντίθετα μάλιστα, έχει κάνει μεγάλη έντύπωση ή ποίηση πού μπόρεσε ó κ. Ντε Σουζά νά βάλει σαύτά τά θέματα, άνοιγοντας καινούργιους ορίζοντες στην τέχνη

— Η καινούργια ποιητική συλλογή τού κ. Φαγκύς «Γιολάντα στη νύφη» είν' ένα παθητικώτατο άνθομάζεμα, όπου ó ποιητής προσφέρει όλα τά λουλούδια «τίς λεπτές άκακίες, τά περιήφανα κρύνα, τά λαμπερόχρωμα ρόδα, τίς γεμάτες θύμησης μυρωσώιδες τά ώριμα στάχυα» στη γυναίκα πού αγαπάει, άν και μδλη τή θερμη του φαίνεται κάπου κάπου πώς τó αίσθημα δέν είνε τόσο αυθόρμητο, μά πιδ πολύ λογαριασμένο άπό πριν, κι αύτό ζημιώνει άρκετά τόν ποιητή.

— Με σεμνό και συγκρατημένο ποιητικό αίσθημα πρωτοφανερώνεται ó νέος ποιητής κ. Ζάν ντε Λασούς με τόν τόμο του «Πρελούντια». Σιντά μέσα καταπιάνεται με τάπλα και ποιητικά θέματα τής σννηθισμένης ζωής καθώς και με τά αιώνια ανθρωπίνα προβλήματα. Έξαιρετικά αξιοπρόσεχτος είν' ó παρασιακός τρόπος τής εκτέλεσης μερικών λεπτοκαμμένων ζωγραφιών, άνίμεσα σάλλα τού έξυχου «Συντριβανιοϋ».

— Ό κ. Σεμπαστιέν Βουαρόλ μās δίνει μία τολμηρότατη ντανταίστικη συλλογή με τόν τίτλο «τά παλίμψηστα και τó τραπέζι τής Κίρκης». Είναι κεί μέσα ασύνδετες λέξες άπό διάφορες γλώσσες. Τυχαίνει όμως κάπου κάπου κεί μέσα νά βρεθεί καμμιά φράση με νόημα. Άκόμα βρίσκει κανείς και τά κομμάτια : τó νοιμητήρι, ó τσίρκος και τó τραπέζι, πού, ίσως έπειδή δέν είναι πολύ τολμηρά ντανταί-

στικά, κρύβουν μέσα τους κάποια σημασία και μάλιστα και κάποιο νοσταλγικό αίσθημα.

— Με τον τίτλο «Ένας φίλος του Μπωντλαίρ» ο Έρνέστος Ραινώ στο *Mercur de France* μάλιστα παροισάζει ένα αξιόλογο μάλιστα λιθωμένο ποιητή, το Γουσταφό Λε Βαβισσέρ. Την ποιήσή του την περιορίζει αυτός μέσα στενό τοπικισμό, στην πατρίδα του τη Νορμαντία και ψάλλει τις ομορφιές της απλά κ' ειδυλλιακά. Ο Λε Βαβισσέρ έχτιμότανε πολύ από το φίλο του τον Μπωντλαίρ κ' είχε μεγάλη επίδραση σαυτόν.

— Το περιοδικό «*Les Marges*» αφιερώνει το φύλλο του της 15 του Γενάρη στη μνήμη του ποιητή Άλφρε Ζαρρὺ που πνίγηκε στα 1906. Με μεγάλη συγκίνηση μιλεί για το συγγραφέα του *Ubu Roi* ο παλιός του φίλος Γκιγιόμ Άπολλιναίρ. Ο κριτικός κ. Φαγκὺς μᾶς δίνει πολλές πληροφορίες για τη ζωή του και για το έργο του.

— Ο βαθύς γάλλος φιλόσοφος Ζὺλ Σαζρὲ δημοσίεψε τελευταία τη «θρησκεία ἐνὸς ἀθέου» βιβλίο, όπως λέει στον πρόλογό του, καμωμένο όχι για να προσηλυτίσει μᾶ για να παρηγορήσει τους ἀθεοφύς του μες στον ἀθεϊσμό. Δὲν εἶναι καθόλου, όπως θὰ ὑπόθετε καιεῖς ἀπὸ τὸν τίτλο του, δογματικό και πολεμικό, μᾶ ἀντίθετα εἶναι γλυκό, γελαστό και ἥρεμο. Ἀνάμεσα στις γραμμές του ξανοίγει καιεῖς τὴν πεποιθήση του συγγραφέα, που ξεκαθαρίζοντας καλά μερικὲς σκοτεινιές που οἱ ἀνόητοι εἶχαν πυκνώσει με τὰ σοφίσματά τους, ὑψώνει στον τόπο του Θεοῦ μιὰν κυρίαρχη Ἐπιστήμη—Φιλοσοφία.

— Και μιὰ φιλολογική γιορτή: Στις 21 του Γενάρη ἡ κοντέσσα νιὲ Νοάιγ ἔγινε δεχτή στη βελγική ἀκαδημία, σὲ μιὰν ἐπίσημη συνέλευσή της μπρὸς στη βασιλικὴν οἰκογένεια και τὴ διαλεχτότερη κοσμική και καλλιτεχνική βελγική ἀριστοκρατία. Ἐβγαλε λόγο ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Μωρίς Βιλμὲτ παινώντας τὰ χαρίσματα τῆς Γαλλοελληνίδας ποιήτριας. Ἡ κοντέσσα νιὲ Νοάιγ συγκινημένη εὐχαρίστησε για τὴν τιμὴ που τῆς ἔκανε τὸ Βέλγιο.

— Τὰ παγκόσμια ἀνθρωπιστικὰ ρεύματα ἔχουν τὸν ἀντίπαλό τους στη βελγική λογοτεχνική παραγωγή. Σαυτὲς τὲς τάσες χρωστᾶμε τὰ τρυφερά και μελαγχολικά τραγούδια ἐνὸς βγαλμένου ἀπ' τὴν ἀπάτη του Μὸξ Ἐλσκαμπ. Σαυτὲς τὲς τάσες χρωστᾶμε και τοῦ Οὐμπέρ Κραίνς τὰ ρομάντζα «οἱ φίλοι μου» και «τὸ μαῖορο ψωμί» με τὴ ζωή τῶν τρωχῶν και ταπεινῶν περιγραφμένη και ἀναλυμένη με τὴ δυνατὴ ψυχολογία και τὸν ἀληθινὸ πόνο, θαρρεῖς κάποιου Ντοστογιέφσκη.

— Ἀπὸ τὴ βελγική παραγωγή ἀξίζει ἀκόμη νὰ ἀναφέρουμε τὲς «Ἐντύπωση μιᾶς νέας ζωῆς» τῆς Διδας Καικιλίας Μουὰρ που εἶτανε ζωγράφος κ' ἔχασε τὸ φῶς της πρὶν 15 χρόνια και τώρα δίχως νὰ χλαίει ἢ νὰ καταριέται τὴ μοῖρα της με γλυκὸ τόνο

δηγιέται τὲς ἐντύπωση τῆς νέας της κατάστασης. Ἀκόμα τὰ «Πρελούνια» σημειώματα, εἶδος ἀπομνημονευμάτων του ἔσται Οκτὰβ Μάους γραμμένα με πολλὴ λεπτότητα και τὰ ἐνθουσιαστικά τραγούδια και πεζὰ του σκοτωμένου στον πόλεμο μεγάλου ἐθνικιστῆ και καλοῦ ποιητῆ Λέο Σομερχάουζεν.

— Με ἀπλό κ' ἀληθινὸ ὕφος ὁ ἰσπανὸς μυθιστοριογράφος Μανουὲλ Ἀζάνα μᾶς διηγίεται στὸ ρομάντζο του «ὁ κῆπος με τὲς φρούδες» πὼς γίνετα' ἡ ἀνατροφή τῆς ἰσπανίδας κόρης μες στὸ μοναστήρι με τὴ διδασκαλία τῆς σχολαστικῆς μεσαιωνικῆς ἐπιστήμης, ἐνῶ μέσα της ξυπνᾶνε οἱ ἐσωτερικὲς ὁρμές. Ἡ περιγραφή του μοναστηριοῦ και του κῆπου του, οἱ τύποι τῶν διαφόρων ἀδελφῶν, ἡ μονοτονία τῆς μοναστηρίσας ζωῆς, ὅλα εἶναι ζωγραφισμένα με λεπτή και σοφὴ τέχνη.

— Τὸ ἰσπανικό ὅμως ρομάντζο σκεπάζει ὁλόκληρο ὁ ὕγκος του ἔργου του μεγάλου ψιχογράφου Ραμὸν Γκομὲζ νιὲ λά Σέρνα, που ἀφοῦ ἔκανε τὸ γυρο ὅλων τῶν εἰδῶν του ρομάντζου, με τὸ τελευταῖο του «οἱ δοῦλες» ξαναγυρίζει στὸ ψυχολογικό εἶδος με δύναμη κ' αἰσθηματικότητα και με πλοῦτο ἀνάλυση και περιγραφή.

— Μὰ του Ραμὸν Γκομὲζ νιὲ λά Σέρνα προπᾶντων ἔχει κάνει ἐντύπωση μιὰ τελευταία συλλογή με τὸν τίτλο *Disparates* (Σκίτσα, φαντασίες, παιχνίδια) Συγκινητικώτατο εἶναι ἀπὸ κεῖ μέσα τὸ παραμῦθι για τὸ γιὸ που θᾶχε. «Σὲ μιὰ μεγάλη σάλα, ὅμοια με κοιτᾶνα νοσοκομείου, δίχως παράθυρα κ' ὅμως φωτισμένη μετὰ ἀδύνατο κυριακάτικο φῶς, ἀνταμώθηκε με τὸ γιὸ που θᾶχε, ἂν εἶχε γιὸ. Μιλήσανε λιγάκι... Ὁ γιὸς που θᾶχε τοῦδειξε τὰ γράμματα που τοῦχε γράψει ὅσο ἔλειπε στὴν ξενιτιὰ τῆς ζωῆς.. Τὰ γράμματα εἶτανε μισοσβυσμένα σὰ νᾶχανε γραφτεῖ μᾶζπρο μελάνι. Μὰ ὁ γραφικός χαραχτήρας ἀπ' τὸ γράμμα που διάλεξε ἀνάμεσα ὅλα εἶτανε γεμάτος εἰλικρίνεια, τρυφεράδα, μοναξιάς γεμάτος θύμησε:..»

— Ἡ νέα φιλοσοφική και λογοτεχνική σχολὴ του οὐλτραϊσμοῦ ἀντιπροσωπεύεται στὴν Ἰσπανία ἀπὸ τὰ περιοδικὰ *Ultra*, *Grecia* και *Tableros* κ' ἀπὸ ἀξιόπρῶσεχτους λυρικούς ὅπως ὁ Γκουιλλέρμο νιὲ Τόρρε, ὁ Ροβέρντυ κ' ὁ Χουίντόμπερο. Ἄν και προσπαθοῦν νὰ ἐπιβάλουν στον ἑαυτὸ τους νᾶκολουθήσουν τὸ δρόμο τῶν γάλλων οὐλτραϊστῶν, ἡ μεσημβρινὴ ὅμως θέρημη τους τοὺς κάνει κάπως πῖο αὐθόρμητο τὸ λυρισμὸ και τοὺς προφυλάγει ἀπ' τὰ θολὰ νερά του ντανταϊσμοῦ.

— Μιὰ σπουδαιότατη κριτικὴ ἐργασία, που ὁμοιά της δὲν ἔχουμε στὸ Ἑλληνικό, ἀποτελεῖ τὸ βιβλίο του σέρβου καθηγητῆ Ἰβάν Γκραφενάουερ «Ἰστορία τῆς ολοβένικης (σερβικῆς) λογοτεχνίας» Με μεγάλη παρατηρητικότητα και κριτικὴν ἀντίληψη ἔσται τὴ γέννηση τῆς δημοτικῆς σερβικῆς λογοτεχνίας,

ἀκολουθεῖ τὴν ἐξέλιξη τῆς δεξιόντας τὰ ρομαντικά, ρεαλιστικά καὶ συμβολικά στοιχεῖα καὶ φτάνει ὡς στοὺς συγκαιρινούς σέρβους ποιητές. Μᾶς γνωρίζει τὸ λαμπρὸ λυρικό Πρέζερν π.ὸ ἐξῆσε στὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνα, τοὺς παρνασιακούς; Στριτάρ καὶ Γκριγκόρσκι καὶ τὸ Σίμο Ζένκο πού οἱ μουσικοὶ του στίχοι ἔχουν κᾶτι ἀπὸ τὴν αἰσθηματικὴν εἰρωεῖα τοῦ Χάινε. Φτάνοντας πτὴν ἐποχὴ μας μᾶς ἀναφέρει τὸν ποιητὴ τοῦ «Ἡλίου καὶ τῶν σκιῶν» Ἀντώνη Ντεμπελζάκ, τὸν Ἀλμπρεχ, τὸ Λοβρένσκυ καὶ ἄλλους ποὺ ἀντιπροσωπεύουν γενναῖα τὴ συγκαιρινὴ λογοτεχνικὴ κίνηση στὴ Σερβία.

— Ἄλλα καινούργια σερβικά βιβλία εἶν' ἡ δημοτικὴ μπαλλάντα «ὁ κρᾶλης Μαθίας» ἐπικό ποίημα μὲ κάμποσους στίχους ἐξοχου λυρισμοῦ, μιὰ ἐπιλογή τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ Ἀσκερ, καινούργιες ἔκδοσες τραγουδιῶν τοῦ Λέβστικ, τοῦ Ζένκο καὶ τοῦ Ζούρσκυ, «Ἡ ζωὴ μου» τοῦ Ἰβάν Καγκάρ καὶ τὸ ρομάντζο τοῦ Ἀντώνη Μέβντετ «παλιοὶ καὶ νέοι».

— Ἡ «Clarté» δημοσιεύει τηλεγράφημα σταλμένο ἀπὸ τὴ Μόσχα τὸν περασμένο Αὐγουστο καὶ μόλις τώρα φτιασμένο στὸν προορισμὸ του μὲ τὸ ταχυδρομεῖο, πού μᾶς ἀναγγέλει τὸ θάνατο τοῦ ρώσου ποιητῆ Ἀλέξανδρου Μπλόκ. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ δημοσιεύει τὴ μετάφραση ἑνὸς τραγουδιοῦ του «οἱ Σκίθες» πού γράφηκε στὴν ὑπογραφή τῆς συνθήκης τοῦ Μπρέστ Λιτόφσκη τὸ 1918. Νὰ καὶ μερικοὶ στίχοι ἀπ' αὐτό.

«Παλιὲ κόσμε, πρὶν χαθεῖς,
Ὅσο θὰ σβύνεις ἀκόμα γλυκά γλυκά,
Σταμάτησε, σοφὸς σάν τὸν Οἰδίποδα
Μπρὸς στὴ Σφίγγα τοῦ ἀρχαίου αἰνίγματος

Ἡ Ρωσία εἶναι μιὰ σφίγγα... Ματωμένη
Σὲ κοιτάζει, σὲ κοιτάζει ἀδιάκοπα
Μὲ ἀγάπη, μὲ μίσος.

Σὲ μᾶς! Ἐλάτε σὲ μᾶς. Ἀπ' τὴ φρίκη τοῦ πολέμου ἔλατε
Στὴν εἰρηνικὴ μας ἡσυχία ὅσο δὲν εἶν' ἀκόμ' ἀργά.
Στὴ θήκη τὸ σκιδθί σας, σύντροφοι. Θάμιστε ἀδέρφημα.
Ἄλλοιῶς— Ἐμεῖς δὲν χάνουμε τίποτα
καὶ ξαίρουμε νάμιστε καὶ ἀπιστοὶ—
Αἰῶνες καὶ αἰῶνες ἢ ἀρρωστη γενιά σας
Θὰ σᾶς καταριέται, θὰ σᾶς καταριέται.

Γιὰ τελευταία φορὰ! Κόσμε παλιέ, ἔλα
Στὸ ἀδερφικό ξεφάντωμα τῆς ἐργασίας καὶ τῆς εἰρήνης...
Γιὰ τελευταία φορὰ! Στὸ χαροπὸ ἀδερφικό ξεφάντωμα
Σὲ καλεῖ μιὰ βάρβαρη λύρα.»

— Ὅλο καὶ καινούργοι ρῶσοι λογοτέχνες μᾶς παρουσιάζονται σὰ γιὰ νὰ διαψεύσουν αὐτὸ πού κατηγοροῦνε κάποιοι τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας πὼς τάχα ἔχει σταματήσει τὴν πρόοδο τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πο-

λιτισμοῦ. Ἐνας ἀπ' τοὺς σπουδαιότερους εἶν' ὁ ρομάντζογράφος Σεμιὼν Γιούσκεβιτς. Γεννημένος στὰ 1869 ἔχει γράψει πολλὰ ρομάντζα, ἀνάμεσα στ' ἄλλα «οἱ Ἑβραῖοι» «Λέοντας Ντρέυ» «ὁ δρόμος». Ὁ Mercure de France μᾶς δίνει ἕνα ρεαλιστικώτατο ὄσο καὶ ψυχολογικὸ δῆγημά του, «Τὸ αὐτοκίνητο».

— Σὲ μὴν ἀξιοσπούδαση κριτικὴ μελέτη γιὰ τὸν Αὐγουστο Στριντμπεργκ στὸ γαλλικὸ «Moude Nouveau» ὁ κ. Α. Μπίμενφελδ, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ μιὰ σύγκριση πού τοῦ κάνει μὲ τὸ Νίτσε μᾶς δηγιέται καὶ τὸ ἀνέκδοτο αὐτό: Ὁ Νίτσε θέλοντας νὰ μεταφραστεῖ στὸ γαλλικὸ ἔγραφε στὸ Στριντμπεργκ, ποῦμενε τότε στὸ Παρίσι, παρακαλῶντας τὸν νὰ λάβει αὐτὸς τὴ μετάφραση. Ὁ Στριντμπεργκ ὅμως ἂν κ' ἤξιμιρε ἀρκετὰ καλὰ τὰ γαλλικὰ ἀφοῦ εἶχε γράψει στὸ γαλλικὸ καὶ μελέτη γιὰ τὴς Γαλλοσοῦθηδικὲς σχέσεις, δίστασε νὰ καταπιαστεῖ σὲ τέτοιο μεγάλο ἔργο. Γιὰ νὰ δεχτεῖ, ἔπρεπε νὰ βρεθεῖ ἕνας καλὸς γάλλος συγγραφέας πού νὰ ρετουσάει τὴ μετάφραση. Μὰ γι' αὐτὸ χρειάζότανε χίλια φράγκα. Κ' οἱ δυὸ μεγάλοι δὲν μπορέσανε νὰ βροῦν τὸ ποσὸν αὐτό.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ραμπιτρανθ Ταγκόρ : ΔΥΡΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ (Ἡ Σίγμα — Ὁ Σανιάζι) Ἔκδ. Ἀθηναϊκοῦ βιβλιοπωλείου Χ. Γανιάρη καὶ Σιας Δρ. 3. Δυὸ μικρὰ, ἀληθινὰ ἀριστουργήματα, τοῦ μεγάλου Ἰνδοῦ ποιητῆ Ταγκόρ, μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν Κώστα Τρικογιλίδη. Τὰ συσταίνουμε θερμῶτα.
Ἔργ. Ἰψεν : ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΠΟΡΚΜΑΝ. Δράμα σὲ τέσσερες πράξεις. Μετάφραση Γ. Ν. Πολίτη. Ἔκδοση Ἀθην. Βιβλιοπωλείου Χ. Γανιάρη καὶ Σια Δρ. 3.50 Ἐνα ἀπὸ τὰ δυνατώτερα ἔργα τοῦ Ἰψεν, μεταφρασμένο σὲ ἀψευγάδιαστη δημοτικῆ.

Α. Ν. Βουτυρά : Οἱ ΑΛΑΝΙΑΡΗΣ. Ἐκδότης Στέφ Πάργας, Ἀλεξάνδρεια, Δρ. 5.

Pierre Pascal : ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΗΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ. Μετάφρ. Ι. Ι. Ἐκδότης Στ. Πάργας, Ἀλεξάνδρεια, Δρ. 1.

Μ. Περμουτζόγλου : ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ μὲ ἀντίγραφα εἰκόνων μεγάλων ζωγράφων : Ἀθῆναι 1922. Δρ. 10. Ἐνα βιβλίον καλλιτεχνικὰ, καλλιτεχνικώτατα τυπωμένο πού κλεινὴ μέσα στὴς σελίδες του ὅτι καλύτερο ἀπὸ τοὺς Γερμανούς ποιητὰς ἔχουνε μεταφράσει Ἕλληνες ποιητὰς (Μαβίλης, Χατζόπουλος, Χρηστομάνος, Γλαῦκος Πόντιος, Μαλακάσης, Καμπύσης κλπ).

Ι. Βλαχογιάννης : ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ. 1922 Δρ. 4. Μόνον πού τόχει βγάλει ὁ Βλαχογιάννης τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἡ καλύτερη ἐγγύηση καὶ ἡ καλύτερη σύσταση.

Α. Γρ. Καμπούρογλου : ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ. 1922 Δρ. 3. Ἐνα βιβλιαράκι μὲ 136 σελίδες, γεμάτες παρατήρηση, πειρα, ἐμπειρία, σοφία. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φράσματα

λέει το εξώφυλλο κι ο συγγραφέας μέσα στο βιβλιαράκι του τὰ καταφέρει πολλές φορές, με λίγα λόγια νὰ μᾶς λέει πολὺ λα παραπολλά πράματα.

Μία 'Αλή Χαντί : ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ (μετάφρ. Κ. Τρικογλίδη "Εκδ. Ἀθην. βιβλιοπωλείου Χ Γανιάρη καὶ Σα Δρ. 5) Ἐνα βιβλίο ἠδονιστικό, πλημμυρισμένο ἀπὸ λυρισμό. Δὲ διαβαζεται ρουφιέται. Ὅρισμένα, ὁ Γανιάρης μετὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ κάνει τὴν τύχη του. Σὲ λίγο, σ' ἕνα δυὸ μῆνες τὸ πολὺ, θὰ μᾶς σεβίρει καὶ δευτέρη ἔκδοση.

Γ. Κατηφόρη : ΤΡΑΒΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΕΛΑ, καὶ οἱ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΦΟΝΟΥ. Δηγήματα. Πρόλογος. Γ. Τσουκαλά.

Ἄ δὲν πρὶκεται γιὰ μιὰν ἀκατανίκητη ἐσωτερικὴ του ἀνάγκη, θὰ συμβουλευόμε τὸ συγγραφέα πὺ φαίνεται προικισμένος μετὰ πολλὰ δηγηματογραφικὰ χαρίσματα, παραιτώντας τίς ἐπικίνδυνες αὐτὲς ψυχολογικὲς ἀνάλλες τῶν ἄρρωστων τύπων πὺ προϋποθέτουνε πέννα Δυστογιέβσκη, νὰ κοιτάξει τὴ γύρω του ζωὴ μετὰ μάτι ψύχραιμο καὶ ὀλίτελα ἀτομικό, καλλισργώντας τὸ κοινωνικό του αἶσθημα πὺ φαίνεται νὰ τὸ ἔχει ζωηρὰ ἀναπτυγμένο. Τὸν πρόλογο τοῦ κ. Γ. Τσουκαλά τοις χτύπησε ὁ κ. Ξερόπουλος, ὅπως καθετὶ γὼ κι ὅξω ἀπὸ τὴ νουτροπία του. Πολὺ φυσικά. Ἄς προσέξει καὶ τὴ γλώσσα του ὁ συγγραφέας. Μετὰ μιχτὴ γλώσσα δὲ γίνεται τέχνη.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ

«Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» Προχτὲς κυκλοφόρησε τὸ τεῦχος τοῦ Μάρτη 1922. Ἐίναι τὸ μηνιατικό θεωρητικὸ ὄργανο πὺ βγάνει τὸ Ἑλληνικὸ Σοσιαλεργατικὸ Κόμμα. Τὰ περιεχόμενά του ἔχουνε πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ εἶναι τὰκόλουθα !

Τὸ ἔργο πὺ ἔκομε ἢ τελευταία διδασκεψη στὸ Ἑλληνικὸ Σοσιαλεργατικὸ (Κομμουνιστικὸ) Κόμμα, ἀπὸ τὸ Γ. Γεωργιάδη.—**Ἱμπεριαλισμός καὶ Καπιταλισμός.** Ὁ Πρόλογος τοῦ Ἀενὶν στὴν τελευταία ἔκδοση μετὰ τὴν παραπάνω ἐπιγραφή γνωστοῦ ἔργου του.—**Ἡ οικονομικὴ καὶ κοινωνικὴ βάση τῶν Φασιστῶν στὴν Ἰταλία,** ἀπὸ τὸν Ἀρνέστο Ρόσο.—**Ἡ παγκόσμια κρίση τῆς κατοικίας.** Ἡ Μεταβολὴ στὴν οικονομικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας ἀπὸ τὸ Βάργκα.—**Ἡ Μαξικὴ θεωρία γιὰ τὴν Ἀξία** ἀπὸ τὸν Κ. Ραποπόρ.—**Ἡ ἱστορικὴ ὕλη ἀπὸ τὸ Ἀρ. Σίδερη.**—**Διεθνὴς σοσιαλιστικὴ κίνηση** ἀπὸ τὸ Γ. Γεωργιάδη καὶ Βιβλιογραφία.

Ἡ «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» εἶναι περιοδικὸ πὺ ἐνδιαφέρει ὅλους τοὺς ἐπιστήμονας καὶ διανοούμενους πὺ θέλουνε νὰ μελετήσουνε τὰ νέα μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα.

Ο "ΓΗΤΑΥΡΟΣ,"

Διαβάζουμε στὴ «Φωνὴ» τοῦ Ἐργάτη» τῆς Νέας Ὑόρκης πὺς στὴν τρίτη χοροεσπερίδς του πὺ θὰ γίνετὶ στὸ Palm Garden [στὶς 3 τοῦ Ἀπριλί (ν: ἦ) θὰ παίξεται πρῶτο

Ἑλληνικὸ σοσιαλιστικὸ ἔργο ὁ «Γήταυρος» τοῦ Ρήγα Γκόλφη. «Διὰ τὸ δύσκολον αὐτὸ ἔργον, γράφει ἢ «Φωνὴ» τοῦ Ἐργάτη» ἤρξισεν ἤδη προπονούμενος ὁ ἐρασιτεχνικὸς σοσιαλιστικὸς ὁμιλὸς μας, δὲν ὑπάρχει δὲ καμμία ἀμφιβολία εἰ θὰ παρουσιασθῇ καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπαξίως τῆς φήμης του ὅπως συνέβη μετὰ τὸ *Χωρὶς Πατρίδα* καὶ μετὰ τὸν *Δυτηριανὸν* τοῦ Ταγκοπούλου.

ΛΑΘΟΣ

Στὸ πεζοτεράγιδο «*Συλλογιέμαι...*» τοῦ Πάνου Ταγκοπούλου, πὺ δημοσιεύθηκε στὸ περασμένο φύλλο (σελ. 65, στήλη 2; νὰ διορθωθῇ ἢ ἀράδα 6 ἔτσι ; Ὁ Ἄριελ πὺ ὅδε περάσει σκορπάει χαμόγελα *Ἐιρηνικά...*»

Γράφετε σύντομα καὶ καθαρογραμμένα γράμματα.

ΣΤΟΥΣ Κ. Κ. ΣΥΝΤΡΟΜΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.—Τὴ συντρομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔμεις τὴ λογαριάζομε: 50 δραχμὲς τὴ χρονιά καὶ ἀνάλογα τὸ ἐξάμηνο. Τὰ δολλάρια, οἱ λίρες καὶ τὰ χρυσὰ φράγκα δὲν μποροῦνε σήμερα νὰ πληρωθοῦν, διὰ τὴν ἢ στεργλίνα, τὸ δολλάριο καὶ τὸ φράγκα ἔχουν ἀνεβῆ τόσο ψηλά, οὔτε πάλι μποροῦμε ἔμεις νὰ τρέχομε κάθε ὥρα στὸ Χρηματιστήριον καὶ νὰ παρακολουθοῦμε τὸ ἀνεβοκατέβασμά τους. Γιὰ τοῦτο ἄς μὲνουν αὐτὰ, ἔτσι γιὰ φιγούρα στὸν πίνακα, καὶ ἄς μᾶς στέλλουνται οἱ συντρομὲς σὲ δραχμὲς.

— κ. Π. Κλ. Ὅχι καὶ τόσο καλό.— κ. Α. Πόθ. Τὴν Ἐνθάρρυνση πὺ μᾶς ζητᾶς, σοῦ τὴ δίνουμε πλέρια. Προσπάθησε νὰ γράφεις καλύτερους στίχους καὶ νὰ ἀποφεύγεις τίς χασμωδίες.— κ. Κ. Ἐμ. Τὸ «Στὶς ἄλοσιςες...» θὰ δημοσιευτῇ ἀργότερα. Τὸ ἄλλο ὄχι.— κ. Κ. Μακ. Ἡ «Ριμπιέ» θὰ δημοσιευτῇ ἀργότερα.— κ. Γ. Χονδ. Καὶ τὰ δυὸ καλοῦσαι ὄχι καλά.— κ. Νονυς. Περιμένουμε κανένα ἄλλο, καλύτερο.— κ. Α. Δον. Κάτι λείπει, ὄχι ὅμως καὶ πολλὰ πράματα.— κ. Μ. Γ. Ἐτσι καὶ ἔτσι.— κ. Ἀλ. Σφ. Μὴ βιάζεσαι. Σιγὰ σιγὰ θὰ γράφεις καὶ καλὰ τραγουδάκια.— κ. Δαν. Μακριά, πολὺ μακριά, σὺν κορδόνια. Κρυντινὲ τα λίγο, νὰ ζήσεις. Καὶ θὰ δημοσιευτοῦν.— κ. Π. Βεν. Ἐνα ἕνα νὰ μᾶς τὰ στέλνεις, ὄχι ὅλα μαζί. Ἄν ἕνα ἀπὸ τὰ τρία θὰ δοῦνται περισσότερο, θὰ βγαίνε καλό, πιστέψτε μας.